

Warszawa, 28 sierpnia 2024 r.

WRD.5133.4.15.2024.UD

ZAWIADOMIENIE

Działając na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.), oraz § 15 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz.U. 2021 r., poz. 56)

- zawiadamiam o włączeniu karty ewidencyjnej budynku – **zespołu budynków Parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski, wzniesionych w latach 1976-80, wg projektu architekta Zygmunta Stępińskiego, położonych w Warszawie przy ul. Rzeźbiarskiej 46 (dz. ew. o nr 99/4, obręb 3-11-20), do wojewódzkiej ewidencji zabytków.**

Zespół budynków Parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski, został wzniesiony w latach 1976-80, wg projektu architekta Zygmunta Stępińskiego. Położony jest na obszarze historycznego osiedla Anin, powstałego na początku XX w. W dwudziestolecie międzywojennym osiedle zaczęło nabierać cech miejscowości podmiejskiej z wytyczoną siatką ulic, całoroczną zabudową, zapleczem socjalnym (szkoła, urzędy, stowarzyszenia). W 1916 r. poświęcona została drewniana kaplica Matki Bożej Częstochowskiej, w 1929 r. podjęto decyzję o jej rozbudowie. W 1936 r. zdecydowano się na zastąpienie drewnianej świątyni budynkiem murowanym, plan ten zrealizowano po zakończeniu II wojny światowej. Zespół budynków obejmujący kościół, plebanię, dom katechetyczny, dzwonnice i łączniki wzniesiono przy ul. Rzeźbiarskiej na miejscu drewnianego kościoła przeniesionego w 1976 r. do parafii w Tarchominie-Porajów. Wygląd i wyposażenie nowej świątyni konsultowane było z ks. Wiesławem Kalisiakiem (proboszczem) i o. Placydem Galińskim (historykiem sztuki z opactwa w Tyńcu). Elementy wystroju wykonali m.in. Władysław Trojan (ołtarz główny) i Teresa Reklewska (witraże).

W ramach rozpoznania wartości zabytkowych obiektu MWKZ dokonał oględzin oraz analizy stanu zachowania. Zespół budynków parafii składa się z: kościoła, łącznika z ciągami komunikacyjnym i salą katechetyczną, plebanii, dzwonnicy i arkadowego muru. Budynki są podpiwniczone, murowane i w konstrukcji żelbetowej. Od strony południowej znajduje się założony na rzucie zbliżonym prostokąta kościół 3-nawowy w typie bazylikowym, przekryty dachem 2-spadowym łamanym, z elewacjami oblicowanymi płytami z łamanego piaskowca. Elewacja frontowa (zachodnia) z uskokiem na osi zaakcentowana została monumentalnym, 21-metrowym krzyżem krytym blachą miedzianą, elewacje doświetlono za pomocą pionowych i poziomych ciągów prostokątnych okien

(w nawie głównej, bocznych, w ścianie kolankowej poniżej kalenicy dachu), częściowo zabezpieczonych kratami. W elewacji północnej znajduje się przeszklone wejście z dekoracją witrażową, od strony południowej do elewacji przylega parterowy aneks (zakrystia) oraz założona na rzucie koła kaplica. Na przedłużeniu elewacji wschodniej znajduje się prostokątny, 2-kondygnacyjny łącznik, o tynkowanej elewacji i dachu 2-spadowym, przylegający do usytuowanego równolegle do kościoła 2-kondygnacyjnego, przekrytego dachem 2-spadowym budynku plebanii, o opracowanej tynkiem elewacji doświetlonej za pomocą prostokątnych okien. Dziedziniec pomiędzy budynkami od strony zachodniej zamknięty został arkadowym murem, łączącym się z prostokątną dzwonnica. Pośrodku dziedzińca usytuowano na postumencie figurę Matki Bożej Królowej Polski autorstwa Józefa „Dudka” Kenara.

Zdaniem organu zespół budynków Parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski posiada wartości artystyczne, historyczne oraz naukowe jako przykład powojennej koncepcji zabudowy o charakterze sakralnym. Wartości artystyczne wyrażają się w zrealizowanej koncepcji zespołu, który nawiązuje do architektury dawnej (kaplica w kształcie rotundy, arkadowy mur, zamknięty dziedziniec), osadzając zastosowane rozwiązania w nurcie architektury modernistycznej (ukształtowanie bryły kościoła i dzwonnicy, konstrukcja budynku). Nie bez znaczenia jest program ideowy zabudowy: kościół zgodnie z zamysłem architekta jest pomnikiem ofiar zbrodni niemieckiej z 27 grudnia 1939 r., a jego bryła nawiązywać ma do biblijnego Namiotu Spotkania. Wartość historyczna zespołu wynika z dziejów parafii oraz przekształceń urbanistycznych Anina, roli jaką pełniła świątynia w czasach powojennych, w tym posługi duszpasterskiej ks. Jerzego Popiełuszki w latach 1975-1978, co upamiętniają tablice pamiątkowe na elewacjach budynków wschodzących w skład omawianego kompleksu. O wartości naukowej budynku świadczy przede wszystkim jego forma architektoniczna, którą stanowi istotny przyczynek do badań nad polską modernistyczną architekturą sakralną oraz rozwojem urbanistycznym Wawra. Zespół stanowi również przykład działalności architektonicznej i artystycznej Zygmunta Stępińskiego, Władysława Trojana, czy Teresy Reklewskiej, stanowiąc źródło wiedzy na temat realizacji wspomnianych twórców.

Na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa, a zgodnie z art. 22 pkt. 4 i 5 tejże ustawy, w gminnej ewidencji zabytków (prowadzonej przez organy samorządu terytorialnego w formie kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy) powinny być ujęte zabytki nieruchome: wpisane do rejestru zabytków, znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji oraz inne zabytki wyznaczone przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2024 poz. 725), w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim/samorządowym konserwatorem zabytków.

Artykuł 7 pkt. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami uwzględnia również ochronę dla zabytku nieruchomego figurującego w gminnej ewidencji zabytków poprzez ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (linii kolejowej/ lotniska użytku publicznego).

Natomiast zgodnie z § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia o zamiarze włączenia karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków, o włączeniu tej karty, sporządzeniu nowej karty ewidencyjnej zabytku, o zamiarze wyłączenia karty ewidencyjnej zabytku z wojewódzkiej ewidencji zabytków lub o wyłączeniu tej karty wojewódzki konserwator zabytków zawiadamia niezwłocznie właściciela lub posiadacza zabytku albo nieruchomości lub rzeczy ruchomej, która przestała być zabytkiem.

MAZOWIECKI WOJEWÓDZKI

KONSERWATOR ZABYTKÓW

/-/

Marcin Dawidowicz

/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. karta ewidencyjna obiektu nieruchomości - kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem x 3
2. karta ewidencyjna obiektu nieruchomości x 1

Otrzymują:

1. Parafia Rzymsko-katolicka Marii Boskiej Królowej Polski, ul. Rzeźbiarska 46, 04-620 Warszawa
2. WUOZ a/a (UD)

Do wiadomości:

1. Biuro Stołecznego Konserwatora Zabytków, ul. Nowy Świat 18/20, Warszawa
2. Urząd Dzielnicy Wawer m.st. Warszawy, ul. Żegańska 1, 04-713 Warszawa
3. Diecezja Warszawsko-Praska, ul. Floriańska 2a, 03-707 Warszawa
4. Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. M. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Niniejszy wydruk pisma, na podstawie art. 333 kodeksu postępowania administracyjnego, nie wymaga podpisu odrębnego. Pismo zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Wydruk pisma stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydanym w formie dokumentu elektronicznego. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby, która pismo podpisała, a także identyfikator pisma nadawany przez system teleinformatyczny, za pomocą którego pismo zostało wydane – w załączeniu.

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	478227.1703242.2061966
Nazwa dokumentu	Włączenie, Rzeźbiarska 46 .pdf
Tytuł dokumentu	Włączenie, Rzeźbiarska 46
Sygnatura dokumentu	WRD.5133.4.15.2024
Data dokumentu	2024-08-28 11:33:38
Skrót dokumentu	F268DE752D848DFA98BA7FBBFA19251BEB00A8 1F
Wersja dokumentu	1.5
Data podpisu	2024-08-28
Sygnatariusz	Marcin Dawidowicz
Stanowisko	MWKZ
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.124.8.8.
Data wydruku:	2024-08-29 08:43:03
Autor wydruku:	Dudek Urszula

2377

WŁĄCZONO

DO WOJEWÓDZKIEJ EWIDENCJI

KARTA EWIDENCYJNA OBIEKTU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

Warszawa

1. Nazwa

2. Czas powstania

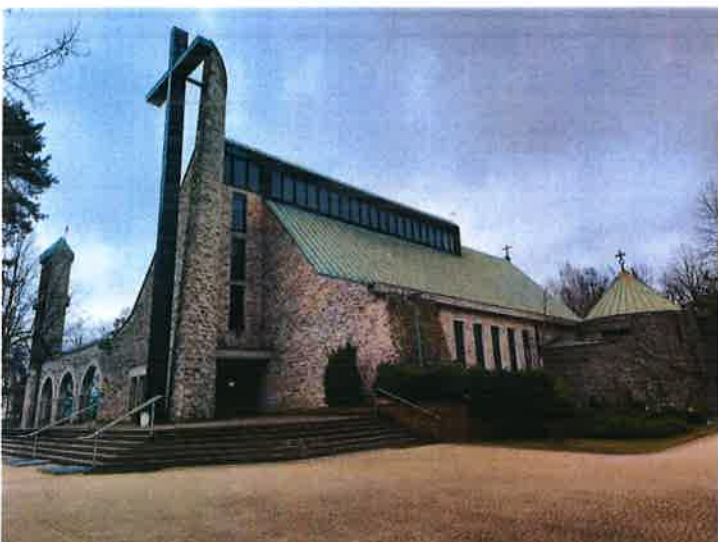
Zespół budynków parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski

1976-1980 r.

9. Materiały graficzne

załącznik graficzny dot. lokalizacji w skali 1:1500

4. Adres (ulica, nr posesji)

ul. Rzeźbiarska 46

(działka ew. nr 99/4, obręb 3-11-20, dzielnica Wawer)

5. Przynależność administracyjna

Województwo Mazowieckie
powiat Miasto Stołeczne Warszawa
gmina Miasto Stołeczne Warszawa

6. Współrzędne geograficzne

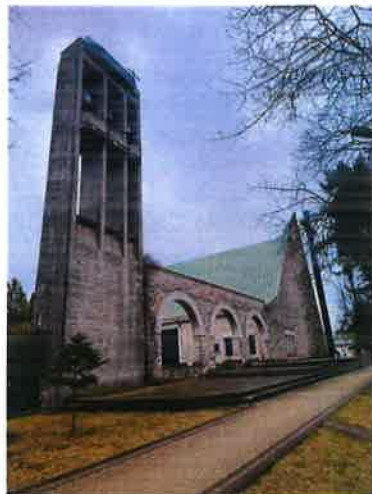
N: 52°13'05" E: 21°09'46"

7. Użytkowanie obecne

- Parafia Matki Bożej Królowej Polski – kościół rzymskokatolicki

8. Stan zachowania

Dobry

Historia

Parafia położona jest w obszarze historycznego osiedla Anin, które założone zostało na terenie dóbr wilanowskich należących do hr. Ksawerego Branickiego. Pierwsze plany parcelacji osiedla, którego nazwa nawiązuje do imienia małżonki właściciela Anny Branickiej, powstały na początku XX w., sprzedaż usytuowanych w sąsiedztwie Warszawy działek o charakterze letniskowym rozpoczęto po 1904 r. Ulicę Rzeźbiarską wytyczono w l. 50. XX w. Murowany kościół wzniesiony został w miejscu drewnianej kaplicy poświęconej w 1916 r. i rozbudowywanej w kolejnych latach. W 1966 r. podjęto decyzję o zastąpieniu istniejącego obiektu budynkiem murywanym. W 1976 r. stary drewniany kościół został przeniesiony do nowej parafii w Tarchominie-Porajów, a na jego miejscu rozpoczęła się budowa nowej świątyni. Budowę kościoła proj. arch. Zygmunta Stępińskiego zakończono w 1980 r., wygląd i wyposażenie kościoła konsultowane było z ks. Wiesławem Kalisiakiem (proboszczem) i o. Placydem Galińskim (historykiem sztuki z opactwa w Tyńcu). Elementy wystroju wykonali m.in. Władysław Trojan (ołtarz główny) i Teresa Reklewska (witraże).

Opis

Zespół budynków parafii składa się z: kościoła, łącznika z ciągami komunikacyjnym i salą katechetyczną, plebanii, dzwonnicy i arkadowego muru. Budynki są podpiwniczone, murywane i w konstrukcji żelbetowej. Od strony południowej znajduje się założony na rzucie zbliżonym prostokąta kościół 3-nawowy w typie bazylikowym, przekryty dachem 2-spadowym łamanym, nawiązującym formą do namiotu, elewacje oblicowano płytami z łamanego piaskowca. Elewacja frontowa (zachodnia) z uskokiem na osi zaakcentowana została monumentalnym, 21-metrowym krzyżem krytym miedzią, elewacje doświetlono za pomocą prostokątnych pionowych i poziomych ciągów prostokątnych okien (w nawie głównej, bocznych, w ścianie kolankowej poniżej kalenicy dachu), częściowo zabezpieczonych kratami. W elewacji północnej znajduje się przeszklone wejście z dekoracją witrażową, od strony południowej do elewacji przylega parterowy aneks (zakrystia) oraz założona na rzucie koła kaplica. Na przedłużeniu elewacji wschodniej znajduje się prostokątny, 2-kondygnacyjny łącznik, o tynkowanej elewacji i dachu 2-spadowym, przylegający do usytuowanego równolegle do kościoła 2-kondygnacyjnego, przekrytego dachem 2-spadowym budynku plebanii, o opracowanej tynkiem elewacji doświetlone za pomocą prostokątnych okien. Dziedziniec pomiędzy budynkami od strony zachodniej zamknięty został arkadowym murem, łączącym się z prostokątną dzwonnica. Pośrodku dziedzińca usytuowano na postumencie figurę Matki Boskiej Królowej Polski autorstwa Józefa „Dudka” Kenara.

Wartości

Zespół budynków parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski posiada wartości artystyczne, jako przykład powojennej koncepcji zabudowy o charakterze sakralnym. Omawiany kompleks nawiązuje do architektury dawnej (kaplica w kształcie rotundy, arkadowy mur, zamknięty dziedziniec), osadzając zastosowane rozwiązania w nurcie architektury modernistycznej (ukształtowanie bryły kościoła i dzwonnicy, konstrukcja budynku). Nie bez znaczenia jest program ideowy zabudowy: kościół zgodnie z zamysłem architekta jest pomnikiem ofiar zbrodni niemieckiej z 27 grudnia 1939 r., a jego bryła nawiązywać ma do biblijnego Namiotu Spotkania. Wartość historyczna zespołu wynika z historii parafii oraz przekształceń urbanistycznych Anina, roli jaką pełniła świątynia w czasach powojennych, w tym posługi duszpasterskiej ks. Jerzego Popiełuszki w latach 1975-1978, co upamiętniają tablice pamiątkowe na elewacjach budynków wschodzących w skład omawianego kompleksu. Zespół stanowi również przykład działalności architektonicznej i artystycznej Zygmunta Stępińskiego, Władysława Trojana, czy Teresy Reklewskiej. O wartości naukowej budynku świadczy przede wszystkim jego forma architektoniczna, którą stanowi istotny przyczynek do badań nad polską modernistyczną architekturą sakralną oraz rozwojem urbanistycznym Wawra.

Stan zachowania

Dobry, drobne uszkodzenia i zabrudzenia elewacji

Postulaty konserwatorskie

- zachowanie gabarytów i rozczłonkowanej bryły budynku
- prowadzenie ew. remontów z zachowaniem / powtórzeniem pierwotnych rozwiązań i materiałów

Zagrożenia

- nieprawidłowo prowadzone prace remontowe (ocieplenie, rozbudowa, przebudowa)

Tekst, zał. graficzny: Jan Franciszek Chmurski, 25.04.2024 r.

Zdjęcia: Agnieszka Oldytowska-Lesiewicz, 22.03.2024 r.

JAN FRANCISZEK CHMURSKI
Agnieszka Oldytowska-Lesiewicz